

WARSZTATY SZKOLENIOWE

"Jakość i bezpieczeństwo żywności pochodzącej z akwakultury"

Projekt: Transfer wiedzy i innowacji w zakresie żywności tradycyjnej
(Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation) - TRAF00N
finansowany z funduszy 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej (FP₇/2007-2013; no. 613912)

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY (SRIA)

Piotr Hliwa

Katedra Ichtiologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

SRIA czyli PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ (W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY)

Harmonogram projektu TRAF00N:

- A) Analiza SWOT sektora tradycyjnej akwakultury (Polska i Czechy)
- B) Ustalenie priorytetowych potrzeb MŚP w obu krajach
- C) Identyfikacja potrzeb, które mogą być rozwiązane w krótkim czasie, bez konieczności realizacji nowych projektów badawczych, znalezienie rozwiązań w ramach konsorcjum, bądź przy udziale ekspertów zewnętrznych (naukowców, konsultantów)
- D) Określenie potrzeb, które wymagają zastosowania nowych, innowacyjnych metod i narzędzi badawczych. Potrzeb, które mają być ujęte w przyszłych strategicznych, innowacyjnych planach badawczych (SRIA).

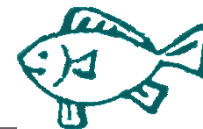
PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY – WYBRANE TEMATY

1) Rozwój technologii ukierunkowanych na wzrost rentowności podmiotów rybackich i zrównoważenia systemów produkcji

- dywersyfikacja produkcji w akwakulturze poprzez poszerzenie puli hodowanych gatunków oraz czasu ich wychowu
- maksymalizacja efektywności systemów RAS poprzez redukcję wykorzystywanej wody w obiegach i ograniczenie ilości wód poprodukcyjnych
- poprawa technologii związanych z transportem, sortowaniem i przetrzymywaniem ryb w kontekście ich dobrostanu oraz dobrych praktyk w akwakulturze
- efektywne gospodarowanie biogenami w różnych systemach hodowlanych poprzez zastosowanie metod polikultury oraz zintegrowanych technik multi-troficznych
- wdrożenie systemów energii odnawialnej do produkcji w sektorze akwakultury

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY – WYBRANE TEMATY

2) Zarządzanie cyklem produkcyjnym

- poprawa wydajności chowu i hodowli ryb (tempa wzrostu, przeżywalności, wykorzystania pokarmu etc.) na wszystkich etapach cyklu produkcyjnego
- wykorzystanie selekcji w hodowli ryb w celu poprawy ich adaptacji do bytowania w warunkach kontrolowanych, odporności na choroby, efektywniejszego wykorzystywania pasz, wydajności rzeźnej, jakości surowca etc.
- zastosowanie genetycznych i molekularnych narzędzi w celu uzyskania stad ryb odporniejszych na choroby, stres czy zmiany warunków środowiskowych
- poprawa gospodarowania stadami rozrodczymi oraz kontroli ich rozrodu w niewoli
- rozwój technik produkcji populacji monopłciowych, sterylnych, poliploidalnych oraz ocena skuteczności takich zabiegów
- wdrożenie technik związanych z udomowieniem nowych gatunków ryb

3) Zrównoważona produkcja pasz wysokiej jakości

- podniesienie stanu wiedzy na temat wymagań żywieniowych nowych gatunków ryb hodowlanych
- wykorzystanie alternatywnych surowców w produkcji pasz dla ryb w celu redukcji stosowania oleju rybnego i białka zwierzęcego, zastosowanie bioaktywnych komponentów i składników podnoszących wartość odżywczą surowca oraz wpływających prozdrowotnie dla człowieka
- rozwój technologii produkcji żywego pokarmu (planktonu, larw owadów, ryb- ofiar etc.) wykorzystywanego w larwikulturze i hodowli stad tarłowych
- optymalizacja procedur karmienia w celu zapewnienia maksymalnego wykorzystania pasz i minimalizacji wpływu ich użytkowania na środowisko naturalne
- ochrona pasz stosowanych w akwakulturze przed zanieczyszczeniem mykotoksynami i metalami ciężkimi

4) Zdrowie i dobrostan ryb

- dbałość o dobrostan ryb utrzymywanych w różnych systemach akwakultury
- efektywniejsze i zrównoważone stosowanie leków i nowych szczepionek
- poprawa identyfikacji i kontroli chorób ryb (np. VHS u łososiowatych, KHV u karpowatych, bakteryjnych w systemach recyrkulacyjnych etc.)
- podniesienie naturalnej odporności ryb hodowlanych
- poszerzenie i upowszechnienie wiedzy na temat mechanizmów transmisji patogenów w aspekcie międzynarodowym i lokalnym
- opracowanie wykorzystania alternatywnych środków i metod np. probiotyków do poprawy kondycji i stanu zdrowotnego stad ryb, a pośrednio efektywności produkcji w akwakulturze

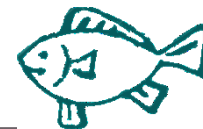
5) Rynek rybny, marketing, jakość produktu, bezpieczeństwo żywności, zdrowie konsumenta

- opracowanie i wdrożenie systemu handlowej certyfikacji produktów oraz etykietowania konsumenckiego w oparciu o pochodzenie i jakość surowca
- promocja konsumpcji produktów rybnych jako zdrowej żywności
- poprawa wartości odżywczych i jakości sensorycznej produktów rybnych poprzez zwiększenie zawartości kwasów tłuszczowych Ω -3
- identyfikacja związków bioaktywnych występujących w produktach rybnych
- opracowanie metod wydłużających okres magazynowania surowców lub/i produktów rybnych
- standaryzacja parametrów jakościowych produktów rybnych oraz rozwój praktycznych narzędzi i metod do oceny ich wartości odżywczych, parametrów biochemicznych czy organoleptycznych (faktury, koloru, etc.)

6) Socjalno-ekonomiczny wpływ akwakultury i sektora rybackiego na obszary rolnicze

- kreowanie ekonomicznych, społecznych, gospodarczych i politycznych warunków dla rozwoju innowacyjnej akwakultury oraz przetwórstwa produktów rybnych
- wsparcie i rozwój sektora akwakultury jako atrakcyjnego i trwałego źródła dochodów oraz popularyzacja jego istotnej roli w produkcji bezpiecznej i zdrowej żywności
- wspieranie przedsiębiorczości w sektorze akwakultury

7) Akwakultura zachowawcza i przyjazna środowiskowo

- rozwój pozaprodukcyjnych funkcji hodowli stawowej związanych z działaniami dla zachowania bioróżnorodności fauny i flory, retencji wód, wsparcia dla regionalnych akcji w sferze edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej czy wędkarskiej
- eliminacja negatywnych skutków oddziaływania zwierząt chronionych (kormoranów, wydr, bobrów) na akwakulturę stawową
- poprawa wiedzy na temat genetycznych, chorobowych czy pasożytniczych interakcji między stadami ryb dzikich i hodowlanych
- wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych w celu zapewnienia zrównoważonego wzrostu ekologicznej akwakultury

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY – WYBRANE TEMATY

8) Wiedza i edukacja

- stworzenie przejrzystej bazy danych odnośnie innowacji w akwakulturze
- transfer najnowszej wiedzy z podmiotów badawczo-rozwojowych do sektora MŚP poprzez poprawę współpracy i komunikacji
- wspieranie ochrony praw autorskich, zarządzania własnością intelektualną dla wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w sektorze akwakultury
- współpraca międzynarodowa i międzyregionalna w celu rozwoju infrastruktury naukowo-badawczej, rozwój nowych modeli partnerstwa w zakresie kształcenia i szkoleń
- zachęcanie i utrzymanie wykształconych, utalentowanych, entuzjastycznych i zdolnych do pracy młodych osób w sektorze akwakultury
- poprawa międzynarodowej kooperacji między organizacjami producentów ryb

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY (SRIA) W POLSCE

1. Produkcja	Punktacja
A. Dywersyfikacja produkcji rodzimych gatunków ryb w oparciu o rozwój nowych technologii (np. systemów recyrkulacyjnych - RAS) w celu stabilizacji i poprawy warunków tradycyjnej słodkowodnej akwakultury oraz zapewnienia stałych dostaw jej produktów	
B. Poprawa kontroli chorób ryb (jak np. KHV u karpiowatych) oraz utrzymanie dobrostanu ryb w warunkach tradycyjnej akwakultury	
C. Redukcja wpływu zwierząt rybożernych np. wydr, kormoranów, etc. poprzez zmiany legislacyjne, jak również wdrożenie technologii efektywniej chroniących systemy hodowli stawowych	
D.	

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY (SRIA) W POLSCE

2. Przetwórstwo (technologie, energochłonność)	Punktacja
A. Rozwój i poprawa metod przetwórstwa prowadzących do wzrostu zawartości kwasów omega-3 w produktach rybnych, ograniczenie wykorzystania mączki rybnej do produkcji pasz czy podjęcie działań minimalizujących nieprzyjemny zapach związany z produktami rybnymi	
B. Zapobieganie zanieczyszczeniu produktów rybnych pochodzących z tradycyjnej akwakultury	
C. Zróżnicowanie metod przetwarzania produktów rybnych z uwzględnieniem dobrych praktyk wykorzystywanych w innych branżach sektora spożywczego, jak np. suszenie, etc.	
D.	

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY (SRIA) W POLSCE

3. Produkt (oznakowanie, pakowanie, bezpieczna i zdrowa żywność, etc.)	Punktacja
A. Promocja słodkowodnej akwakultury jako zdrowego i zrównoważonego źródła białka dla konsumentów	
B. Rozwój praktycznych narzędzi oraz metod oceny jakości produktów rybnych (w tym ich wartości odżywczych, parametrów biochemicznych i organoleptycznych, faktury, koloru etc.)	
C. Opracowanie funkcjonalnych produktów rybnych pod kątem wykorzystania ich w medycynie i ochronie zdrowia	
D.	

PLAN INNOWACYJNYCH I STRATEGICZNYCH BADAŃ W RAMACH TRADYCYJNEJ AKWAKULTURY (SRIA) W POLSCE

4. Biznes (marketing, organizacja rynku, konsumenci, regulacje prawne, etc.)	Punktacja
A. Poprawa skuteczności transferu wiedzy z zakresu akwakultury między sektorem badawczo-rozwojowym a MŚP, a także wzmocnienie międzynarodowej współpracy między organizacjami zrzeszającymi producentów ryb w Europie	
B. Wsparcie sektora akwakultury w promowaniu jego roli jako realnego źródła utrzymania i generowania dochodów dla sporej części społeczeństwa oraz jego istotnej funkcji w produkcji bezpiecznej i zdrowej żywności	
C. Ocena i promocja pozaprodukcyjnych – alternatywnych funkcji akwakultury stawowej (rekreacja, ochrona bioróżnorodności etc.)	
D.	

Informacje on-line

panel internetowy
www.trafooon.org

oficjalna strona projektu
www.trafooon.eu